

KFB § 54 Fördelning av verksamhetsstöd till kulturorganisationer 2024

Ärendenummer: RS 2023/1827

Kultur- och fritidsberedningens beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Inför 2024 har kulturlivet till stor del återhämtat sig från pandemin men står nu inför utmaningar med ökande kostnader i samhället. Totalt sökt belopp inför 2024 är 10 102 750 kr. Inför 2024 års fördelning av stöd till kulturorganisationer har en indexuppräknings skett på tre procent, motsvarande 175 770 kr, vilket gör att det totalt finns 6 035 000 kr att fördela. Indexuppräknings har äskats i Mål och budget 2024-2026 ärende RS2023/7 baserat på det ökade kostnadsläget i samhället och med pandemin i färskt minne.

Tre övergripande ställningstaganden har gjorts i denna bedömning. Det första är förslaget att säkerställa att Stiftelsen Körsbärgsgården pedagogik kan fortsätta med sin verksamhet. Det andra är sänkningen det innebär för ett antal andra aktörer. Det tredje är en föreslagen treprocentig uppräknings för kvarvarande aktörer inklusive de där treåriga avtal finns som reglerar stödet, det vill säga Bergmancenter på Fårö, Bungemuseet och Medeltidsveckan. Av 45 sökande föreslås att 22 aktörer får avslag på sina ansökningar. Inga nya sökande har kunnat tas in i fördelningen.

Stiftelsen Körsbärgsgårdens pedagogik står inför att upphöra med sin verksamhet i samband med att initiativtagarna Marita och Jon Jonsson drar sig tillbaka. En ökning av stödet föreslås, från 153 000 kr till 483 000 kr. Innan utbetalning sker skall stiftelsen ha insänt giltiga avtal mellan stiftelsen och familjen. Dessa skall reglera nyttjande av konst och hyra av fastigheter. Verksamheten har sökt 700 000 kr och bedömningen är att förstärkning bör ske i förhållande till (utställnings)verksamhetens överlevnad och för att kunna göra insatser för att kunna ta in personal. Möjliggörande av ytterligare stöd bedöms i nuläget inte som aktuellt och som alltför påfrestande i förhållande till det övriga kulturlivets behov. För att öka stöd till Stiftelsen Körsbärgsgården pedagogik har en analys av övriga stödmottagarnas ekonomiska situation gjorts.

Sänkning föreslås framför allt för Visby internationella tonsättarcentrum med 100 000 kr vilket får konsekvensen att verksamhetens arbete med utåtriktade aktiviteter och generell utveckling av verksamheten drabbas. Det finns även en risk för sänkning av det statliga stödet. Andra aktörer som föreslås sänkning eller avslag är Fårö hembygdsförening, föreningen Gotlandståget, Romateatern

produktion AB, Musikaliska sällskapet och Visby allmänna sång. Dessa är aktörer främst inom de starka fälten kultur- och musik, där bedömningen är att de har egen relativt god ekonomi och goda chanser att kunna söka och erhålla annan finansiering, till exempel arrangemangsstöd. Aktören Teaterambulansen har inför 2024 inte lämnat in någon ansökan utan anger att verksamheten tar paus, vilket innebär att 65 000 kr frigörs.

Fördelningen har gjorts med hänsyn till det svagare bildkonstområdet och med sänkningar för aktörer inom starka konst- och kulturområden. Konsekvenserna för det antal aktörer som drabbas av sänkningar bedöms vägas upp av att Stiftelsen Körbärsgården kan fortsätta med sin verksamhet. Fördelningen är föreslagen till förmån för en aktör som verkar i glesbygd.

I år är det första året efter pandemin då krisstöd inte fördelas. Däremot har regionstyrelseförvaltningen 2023 tillfört en ramförstärkning med 500 000 kr för att kunna fördela ett nytt stöd inom regional kulturutveckling. Stödet är tänkt för metodutveckling, etablering av nya samarbeten och för regional medfinansiering till nationellt intressanta utlysningar och kulturprojekt.

Dessa medel föreslås fördelning i ärende RS 2023/1959 i avvaktan på att nya riktlinjer och regler för kulturstöd kan träda i kraft. I fördelningen av tillfälliga verksamhetsstöd RS 2023/1959 föreslås fokus ligga på aktörer som arbetar aktivt med förnyelse och utveckling, samt på att bland annat bredda kulturlivet med aktörer inom de svaga konstområdena. Vilket är ett skäl till att inte automatiskt prioritera de aktörer som här föreslås avslag eller sänkning.

Bedömning

För att kulturorganisationer med sin mångfald av olika verksamheter ska få en stabilitet över tid är Region Gotlands verksamhetsstöd viktiga. För ett flertal av de sökande är ett stöd avgörande för att komma i fråga för andra exempelvis statliga stöd. Många av de kulturorganisationer som erhåller verksamhetsstöd erhåller därför ofta flera andra stöd.

Inför 2024 har kulturlivet efter pandemin att hantera utmaningarna med de generella kostnadsökningarna i samhället. Inför 2024 finns heller inga krisstöd att tillgå. Totalt sökbelopp inför 2024 är i 10 102 750 kr. Inför årets fördelning har en indexuppräknings skatt på tre procent motsvarande 175 770 kr, vilket innebär att det totalt finns 6 035 000 kr att fördela.

Indexuppräknings skatten har äskats i Mål och budget 2024-2026 ärende RS2023/7 baserat på det ökade kostnadsläget i samhället och med pandemin i färskt minne.

Totalt 22 aktörer av 45 sökande får avslag på sina ansökningar i förslaget. Inga nya sökande har kunnat tas in i fördelningen. (För beskrivningar av verksamheterna och ekonomisk fördelning se bilaga 1. *Förslag till fördelning av verksamhetsstöd till kulturorganisationer 2024*)

Dominerande i fördelningen är verksamheter inom kulturarvs- och musikområdet. Svaga områden i stödformen är dans-, slöjd- och form- och konstområdet. Dessa områden kunde stöttas under pandemin med tillfälliga förstärkningar. För aktörer som ej föreslås nedskärningar föreslås en generell uppräknig på tre procent inklusive de avtalsbundna aktörerna Bergmancenter på Fårö, Bungemuseet och Medeltidsveckan.

Stiftelsen Körsbärgården pedagogik föreslås en omfattande ökning av stödet så att den totalt erhåller 483 000 kr. Stiftelsen Körsbärgården pedagogik verkar för den privatägda konsthallen i Sundre på södra Gotland som funnits i mer än 10 år. Förutom utställningar och visningar av konst har även litterära sammankomster, digitala visningar av ateljésamtal och konstnärssamtal genomförts. Det finns även en ideell vänförening med cirka 270 medlemmar knutna till konsthallen. Verksamheten uppger ca 20 000 besökare årligen, varav ca 40% besöker konsthallen och resten caféet, trädgården och skulpturparken. Verksamheten har under minst sex års tid finansierats till stor del av projektmedel för den pedagogiska verksamheten, medel som nu är slut. Inför 2024 har Marita och Jon Jonsson, ägare av Körsbärgården, aviserat att de drar sig tillbaka, vilket föranlett att stiftelsen söker ökat stöd för ny personal som kan driva konsthallen vidare. Verksamheten har tidigare kunnat hålla öppet från påsk till slutet av september och resten av året på begäran. Verksamheten har 2023 nominerats till årets besöksmål av Tillväxtverket.

Inför 2023 tilldelades verksamheten ett tillfälligt förstärkt verksamhetsstöd på 250 000 kr för att kunna göra en översyn över hur de bäst organiserar verksamheternas olika delar uppdelade mellan familjen Jonsson och deras enkla bolag, stiftelsen och vänföreningen. Översynen tydliggör Körsbärgårdens olika delar och pekar på olika möjliga scenarion för verksamheten framåt, i bolagsform eller stiftelseform (se bilaga 2-4). Årets ansökan visar valet att låta stiftelsen förbli huvudman för verksamheten med vänföreningen som nära samarbetspart. Familjens bolag med extern drift av caféet, fastigheter och konsten, förblir familjens egen verksamhet. Om förslag till ökning av stödet beslutas avses avtal upprättas mellan familjen och stiftelsen som reglerar nyttjandet av konst och hyra av fastigheter.

För att möjliggöra ett ökat stöd till Körsbärgården har en analys av övriga stödmottagarnas ekonomiska situation gjorts. Inga nya verksamheter kan tas in, tvärtom föreslås nedskärningar för ett antal aktörer - förutom för Teaterambulansen som på eget initiativ tillfälligt kommer att pausa sin verksamhet. Sänkning av stöd föreslås för framför allt Visby internationella tonsättarcentrum och ett antal mindre aktörer - Fårö hembygdsförening, föreningen Gotlandståget, Romateatern produktion AB, Musikaliska sällskapet och Visby allmänna sång.

Dessa är de förändringar som förslaget innebär för de aktörer som berörs.

Organisation	Förslag 2024 tkr	Beviljat 2023 tkr
Stiftelsen Körbärgården Pedagogik	483	153
Färö hembygdsförening	0	15
Föreningen Gotlandståget	0	24
Musikaliska sällskapet	0	36
Romateatern Produktion AB	0	30
Visby allmänna sångförening	0	10
Teaterambulansen	0	65
VICC - Tonsättarcentrum	971	1071

Det bör tilläggas att detta är det första året efter pandemin då krisstöd inte fördelas. Ett antal verksamhetsstödmottagare som tillfälligt kunnat utveckla verksamhet får nu avslag, exempelvis Textil Gotland, Gotlands läns hemslöjdsförening, Gotlands bildningsförbund och Svensk Form Gotland. De tillfälliga krisstöden fördelades även bland annat till befintliga verksamhetsstödmottagare som Körbärgården, Balans i Fokus, de tre internationella centren samt de tre avtalsbundna aktörerna.

Inför 2023 fick regionstyrelseförvaltningen en ramförstärkning med 500 000 kr för att kunna fördela ett helt nytt stöd inom regional kulturutveckling. Stödet är tänkt för bland annat metodutveckling, etablering av nya samarbeten och för regional medfinansiering till nationellt intressanta utlysningar och kulturprojekt. Dessa medel föreslås fördelning i ärende RS 2023/1959, i avvaktan på att nya riktlinjer och regler för kulturstöd kan träda i kraft.

Stiftelsen Körbärgården pedagogik föreslås en omfattande ökning av stödet så att den totalt erhåller 483 000 kr. Verksamheten i glesbygden Sundre är beroende av ytterligare stöd för att överleva, då Marita och Jon Jonsson nu lämnar över verksamheten till stiftelsen. Verksamheten är angelägen för konstområdet och kulturen på Gotland och innebär också en möjlighet för gotländska konstnärer att kunna ställas ut. Utbetalning sker när nyttjandevalt kring konsten samt ett hyresavtal upprättas kring de lokaler som stiftelsen behöver hyra av familjen. Avtalen ska skickas in senast 31 mars 2024.

Verksamheten har sökt 700 000 kr och hävdar att detta är vad som krävs för att kunna fortsätta med verksamheten. Bedömningen är att förstärkning bör sker främst i förhållande till utställningsverksamhetens överlevnad och i en mindre omfattning än verksamheten själv vill genomföra. Fler

finansieringskällor än Region Gotlands krävs för en långsiktig hållbarhet. Möjliggörande av ytterligare stöd till Körsbärgården bedöms dessutom i nuläget som alltför påfrestande i förhållande till det övriga kulturlivets behov.

Visby internationella tonsättarcentrum (VICC) är en av de stödmottagare som bedöms klara av en nedskärning och är även en av de mottagare som har högst stöd inom fördelningen. VICC har lämnat in en konsekvensanalys av nedskärningen, som pekar på uteblivna möjligheter att arbeta med utåtriktad verksamhet och utveckling av verksamheten. Risk kan även finnas för en neddragning av statliga bidrag, då regeringen aviserat minskning av ram för stödet för internationellt utbyte.

De ytterligare aktörer (se ovan) som föreslås avslag, är inom de starkare falten kulturarv och musik/scenkonst. Bedömningen är att dessa aktörer har relativt god ekonomi och goda chanser att kunna söka och erhålla annan finansiering, till exempel Region Gotlands arrangemangsstöd.

I fördelningen av tillfälliga verksamhetsstöd RS 2023/1959 föreslås fokus ligga på aktörer som arbetar aktivt med förnyelse och utveckling, samt på att bland annat bredda kulturlivet med aktörer inom de svaga konstområdena. Vilket är ett skäl till att inte automatiskt prioritera de aktörer som här föreslås avslag eller sänkning.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Paola Ciliberto, enhetschef och Madeleine Nilsson, kulturutvecklare, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande föreslår utifrån dialog att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande, samt att regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att inkomma med kompletterande information om indexjustering och fördjupad konsekvensanalys till regionstyrelsens sammanträde.

Ordförande ställer proposition på förslaget och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga 2-5 Stiftelsen Körsbärgården pedagogik.

Bilaga 1 Fördelning översikt och beskrivningar av samtliga sökande.

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, Fördelning av verksamhetsstöd till kulturorganisationer 2024, 2023-10-18